

KARLO RUPEL

violinista — violinist

MARTEDI, 2 DECEMBRE 1941-XX
TOREK, 2. DECEMBRA 1941-XX
GRANDE SALA DELL'ALBERGO UNION
VELIKA UNIONSKA DVORANA
INIZIO ALLE ORE 18.30
ZACETEK OB 18.30

Programma — Spored:

- Tartini:* Sonata (Il trillo del diavolo)
Larghetto — Allegro energico —
Grave — Allegro assai
- Bach:* Fuga
- Debussy:* Sonata
Allegro vivo — Intermedio —
Finale
- *
- Dvořak:* Danza slava. — Slovanski ples
- Adamič:* Andantino
- Paganini:* Capriccio XIII, XX.
- Paganini:* Sonatina
- Bazzini:* La rida dei folletti.
Vrvež škratov

Al pianoforte — Pri klavirju:

ZORA ZARNIKOVA

Pianoforte: }
Klavir: } BLÜTHNER

Il programma:

Il programma si divide in due parti diverse l'una dall'altra per stile e contenuto: la prima comprende tre opere di epoche diverse; la seconda, tutta una serie di attraenti pezzi di carattere lirico e virtuosistico.

Esso si apre con la sonata in Sol minore di Tartini, nella quale ricorre il tema del „trillo“: quello stesso che i contemporanei del grande compositore, ammirati della sua arte dissero gli fosse stato suggerito dal demone. La composizione concisa e chiara, oltre i trilli, è ricca come tutti sanno, di una sorprendente e convincente drammaticità resa magistralmente anche dal punto di vista armonico e melodico.

Altro numero della prima parte è la prima sonata per violino di Bach, pietra di paragone della virtuosità violinistica. Lo stile polifonico supera in essa le capacità espressive degli strumenti ad arco dei quali trae spunti ed effetti corali.

In ben altra atmosfera si muove la sonata di Debussy, dove la tendenza neoclassica dell'autore comincia ad apparire; Si concretterà compiutamente nelle successive sonate per strumenti diversi. Questa composizione dimostra il polito nitore dello stile di questo grande e contiene molti interessanti spunti melodici tratti dal folklore francese e dalle melodie orientali.

La seconda parte del programma è caratterizzata dalla „Danza Slava“ di Dvořak, il vago „andantino“ di Adamič, „Capricci“ di Paganini e del medesimo autore, la vivace „Sonatina“.

Infine la „Ridda dei Folletti“ di Bazzini, composizione vivace ricca di spunti melodici.

K sporedu:

Program violinskega koncerta obsega dva dela, ki sta med seboj slogovno in vsebinsko izrazito ločena. V prvem troje monumentalnih del iz treh dob, v drugem vrsta prikupnih, manjših skladb liričnega ali virtuoznega značaja.

Na prvem mestu slovita Tartinijeva sonata v g-molu, koje trilčkovo temo je po mnenju začudenih sodobnikov prišepetoval sam vrag skladatelju. Dejansko je skladba jasno, koncizno zgrajena in nudi mnogo zanimivosti ne samo v trilčku samem, ki je res rabljen skoraj do pretiravanja, nego tudi v harmonskem in melodičnem pogledu, zlasti pa v svoji prenetljivi, a prepričljivi dramatičnosti. Bachova prva violinska sonata je pravi preskusni kamen violinske virtuoznosti: v njej so natrpane težkoče obremenjenega polifonnega sloga, ki skoraj prekorači izrazne zmožnosti posameznega godala, kateremu zaupa naravnost zborovske, odnosno akordične učinke, ki so ponekod tvegani. Zlasti stroga in neizprosno dosledno zgrajena fuga vsebuje tehnične brezobzirnosti, katerih omiljenje je glavni del truda, potrebna za temeljito obvladanje tudi vsebinsko zelo zahtevne skladbe. — V čisto drugem ozračju se giblje Debussyjeva Sonata, čeprav je skladatelj ravno v dobi njenega nastanka (poletje 1925.) nagibal k oživitvi staroklasičnih form. Takrat je Debussy želel dokončati svoj drugi godalni kvartet (ki je ostal nedokončan), vendar se je odvrnil od njega in se hotel posvetiti docela čisti, klasični glasbi. To

neoklasično stremljenje je našlo odraz v načrtu šestero sonat za različne instrumente; od teh jih je dovršil le troje: prvo za violončelo in klavir, drugo za flauto, violo in harfo ter tretjo za violino in klavir. Na rokopisu zadnje je zapisal opombo: „četrti bo za oboo, rog in clavičembal“. Smrt mu je iztrgala pero iz rok pred dovršitvijo načrta, s katerim je hotel upravičiti svoj vzdevek „Claude de France“. Sonato je skladatelj izvajal sam v prvič ob sodelovanju violinista Gastona Pouletja, 5. maja 1917. leta v Parizu. Skladba očituje lahkotnost njegovega sloga zadnjih let, vsebuje pa tudi mnogo zanimivih melodičnih potez, posnetih iz francoske folklore in orientalskih napevov.

V drugi polovici sporeda srečamo priljubljeni Dvořákov Slovanski ples v e-molu, ljubki Adamičev „Andantino“, katerega je koncertant priredil za gosli in klavir, dvoje virtuosnih Paganinijevih „Kapric“ ter istega skladatelja živahno „Sonatino“ in za zaključek zavzetni Bazzinijev „Ples škratov“, živa virtuozna skladba, porojena iz duha instrumenta in hvaležna v učinkovitosti.

L. M. Š.